

philharmonie  
zuidnederland

**SALLY**  
Dansgezelschap Maastricht

### **HeartBeat**

**Lesbrief bij de muzikale dansvoorstelling HeartBeat van philharmonie zuidnederland,  
Sally Dansgezelschap Maastricht en Sharon Harman  
groep 7-8 en brugklas Voortgezet Onderwijs**



## **Inhoud**

Inleiding .....	3
Vorbereidingen en benodigdheden .....	4

### **Lesmateriaal voor de voorstelling**

Introductie .....	6
Les 1 De voorstelling .....	7
Les 2 Waar gaat jouw hart sneller van kloppen? .....	8
Les 3 Voel de muziek .....	10
Les 4 Vorbereiding op het voorstellingsbezoek.....	13

### **Lesmateriaal na de voorstelling**

Les 5 Waar gaat nu jouw hart sneller van kloppen? .....	14
Les 6 Dit is de Heartbeat.....	15

## Inleiding

Deze lesbrief is een handleiding bij het online lesmateriaal van de voorstelling *Heartbeat*. *HeartBeat* is een wervelende voorstelling waarin dansers, musici én leerlingen op zoek gaan naar hun eigen 'heartbeat'. In de voorstelling volgen de leerlingen een jonge danser die deze *heartbeat* niet meer voelt. De leerlingen beleven de hartstochtelijke zoektocht van de danser naar zijn hartslag, zijn passie. Daarmee worden ze uitgedaagd om te onderzoeken waar hun eigen hart sneller van gaat kloppen. Die zoektocht leidt soms tot ongemakkelijke vragen: wat gebeurt er als je geen *heartbeat* hebt? En als je die wel hebt, durf je je daar dan over uit te spreken? *Heartbeat* is een prachtig samengaan van de dans van de muziek en de muziek van de dans.

**orkest** philharmonie zuidnederland **dans** SALLY Dansgezelschap Maastricht  
**dirigent** Sander Teepen **choreografie** Stefan Ernst **Spoken Word** Sharon Harman

Het gehele project bestaat uit:

- Lesmateriaal ter voorbereiding en ter reflectie vanaf het digibord met een logboekje voor iedere leerling
- De voorstelling *HeartBeat* met voorafgaand op de voorstellingsdag een minifestival.

Wij wensen jou en je leerlingen veel plezier met *HeartBeat*!

philharmonie zuidnederland en SALLY Dansgezelschap Maastricht



## Vorbereidingen en benodigdheden

Tijdens *HeartBeat* ziet en horen jullie verschillende kunst disciplines die samenkomen om één verhaal te vertellen. Om de leerlingen zo goed mogelijk te ondersteunen bij de zoektocht naar hun verhaal in de voorstelling, is het wenselijk om als leerkracht bekend te zijn met de verhaallijn. Maar laat deze voor de leerlingen nog een verrassing blijven!

### De verhaallijn

De hoofdpersoon loopt weg van huis omdat hij zijn *heartbeat* kwijt is. De samenleving stormt met al haar energie en levendigheid om de jongen heen maar hij kan hier geen aansluiting bij vinden. De jongen rent het onbekende in, voelt zich anders, wordt onzeker en slaat op de vlucht. Niets houdt hem tegen... hij wil weg...

Onderweg ervaart hij verschillende emoties. Verdriet: omdat hij zich verloren voelt, jaloezie: omdat hij iets mist wat anderen wel (lijken) hebben, boosheid: omdat hij het zelf niet kan oplossen en bovenal schaamte: omdat hij al deze emoties voelt en niet vooruit lijkt te komen.

Dan ontmoet de jongen meerdere mensen die hem willen helpen, gelijkgestemden die zich om hem bekommeren. Hij voelt ineens de emotie liefde die het vuur in hem aanwakkert. De samenleving motiveert de jongen om zijn hart weer te laten kloppen en op zoek te gaan naar zichzelf. Maar of dat lukt houden we ook voor jou als leerkracht nog even geheim.

### Het lesmateriaal

Het lesmateriaal bestaat uit twee blokken: opdrachten *voor* de voorstelling (les 1-4) en opdrachten *na* de voorstelling (les 5 en 6). Doel van het lesmateriaal is om de leerlingen via opdrachten, die een beroep doen op het onderzoekend, creërend en reflecterend vermogen van de leerling, de voorstelling *Heartbeat* optimaal te laten beleven. Bij de opdrachten is een tijdsindicatie aangegeven. De genoemde tijden zijn exclusief het werken in het logboek. Je geeft de les vanaf de website op het digibord. Die open je met: [www.philharmoniezuidnederland.nl/heartbeatpo](http://www.philharmoniezuidnederland.nl/heartbeatpo) (groep 7-8 HeartBeat)



### Iconen

In het lesmateriaal zijn verschillende icoontjes geplaatst. Deze icoontjes geven aan wat voor soort opdracht er beschreven is. Op deze manier is één oogopslag te zien wat je moet doen.



Bekijk de video



Een luisterfragment



Een klassikaal gesprek en/of samenwerkingsopdracht



Tip voor de leerkracht

### **Wat heb je nodig?**

- Internetverbinding: Let op! Het digitale lesmateriaal werkt niet in Internet Explorer, wel in Google Chrome of FireFox. Voor een optimale werking van de website dien je de meest recente browsersversie te installeren
- [www.philharmoniezuidnederland.nl/heartbeatpo](http://www.philharmoniezuidnederland.nl/heartbeatpo) (groep 7-8 HeartBeat) daar vind je het digitale lesmateriaal (handleiding, logboekje, lesbrief)
- Digibord met (goede) geluidsinstallatie
- Logboekjes voor de leerlingen, te downloaden via [www.philharmoniezuidnederland.nl/heartbeatpo](http://www.philharmoniezuidnederland.nl/heartbeatpo)
- A3 papier, potloden of stiften, oude tijdschriften
- Mobiele telefoons bij gebruik van de vlog

### **Het logboekje**

De leerlingen gaan werken met een persoonlijk logboek. Hierin beantwoorden ze vragen, maken ze opdrachten en beschrijven ze hun ideeën; een veilige manier om persoonlijke gedachten onder woorden te brengen. Je kunt hiervoor regelmatig tijd inplannen. Het logboek is te downloaden vanaf de website.

### **Een vlog (optioneel)**

Je kunt er ook voor kiezen om de leerlingen te laten reflecteren met behulp van een vlog. Dit moderne dagboek past wellicht beter bij de leerlingen of de onderwijsvisie dan het schriftelijke logboek. Uitgaande van de vragen in het logboek, kunnen leerlingen hun reacties en ervaringen opnemen met hun mobiele telefoon. Wel willen we er op wijzen dat filmen *tijdens* de voorstelling, niet is toegestaan. Bij het minifestival en direct na de voorstelling mogen de leerlingen wel opnames maken en direct hun vragen en enthousiasme delen.

### **Het Minifestival vooraf**

Op de ochtend of middag van het voorstellingsbezoek, voordat de leerlingen in het theater of in de concertzaal *Heartbeat* gaan zien en horen, zijn ze in de foyer te gast bij verschillende korte muziek- en dansoptredens en workshops. De leerlingen doen tijdens dit minifestival op voorhand kennis op over verschillende instrumenten, maken kennis met muziek en dans uit de voorstelling en ontmoeten de professionele musici en dansers. Het doel hiervan is om ze een kapstok te geven die hen ondersteunt tijdens de voorstelling en waar alle indrukken aan opgehangen kunnen worden.

Het bezoek aan het minifestival is georganiseerd in een carrouselvorm, medewerkers van philharmonie zuidnederland en het theater begeleiden de groepen langs de route.

## Introductie

<b>Inhoud</b>	De leerlingen maken kennis met het orkest, het dansgezelschap en krijgen een indruk van het ontstaan van de voorstelling.
<b>Doel</b>	De leerlingen verzamelen voorkennis over het orkest en het dansgezelschap en de voorstelling HeartBeat
<b>Vorbereiding</b>	Zorg dat de digitale leermiddelen klaarstaan en het geluid is getest, de logboeken zijn uitgeprint voor iedere leerling en de opdrachten duidelijk zijn voor jou.
<b>Lestijd</b>	20 min

Vertel de leerlingen dat ze binnenkort gaan kijken en luisteren naar de voorstelling HeartBeat, uitgevoerd door philharmonie zuidnederland, Sally Dansgezelschap Maastricht en Spoken Word Artist Sharon Harman. Start vervolgens het digitale lesprogramma,

- klik op START
- kies voor Ga... naar de voorstelling
- klik op de kaart waarop intro staat.



Lees het linker tekstblok hardop voor aan de leerlingen en laat vervolgens een leerling de rechtertekst lezen. Bespreek klassikaal wat er met de leegte bedoeld kan worden. Waar zou de ik- persoon naar op zoek zijn? Wie uit de klas heeft dergelijke vragen ook wel eens aan zichzelf gesteld?

Deel de logboekjes uit en laat de leerlingen de introductieopdracht maken. Geef hen hiervoor 5 minuten zodat ze echt vanuit hun passie gaan schrijven.

Opdracht:

- Vertel ons hoe je heet.
- Waar gaat jouw hart sneller van kloppen? (Je kunt iets vertellen over je hobby's, wat je spannend vindt, je idool of wat je later zou willen worden.)
- En waarom gaat jouw hart hier sneller van kloppen?

## Les 1 De voorstelling

Klik nu op het hartje linksboven om terug te keren naar het hoofdmenu. Klik vervolgens op

### 1. De voorstelling.

Bekijk met de klas het filmpje waarop te zien is hoe de makers, dansers en musici werken aan het ontstaan van de voorstelling *HeartBeat*.



### The Making of... en Het symfonieorkest

Bespreek de filmpjes met de leerlingen en stel daarbij vragen als:

Wat heb je gezien?

Wat vond jij interessant om te zien?

Wat begreep je niet uit dit filmpje?

Wat heb je herkend in het filmpje? (muziek, danspassen, omgeving, instrument, etc.)

Laat vervolgens de leerlingen de vragen bij opdracht 1 in het logboekje maken. Deze gaan over “The making of..”

*De vragen:*

Wat maakt je nieuwsgierig?

Wat betekent het om ‘geen contact meer te kunnen maken met je heartbeat’?

Op welke manieren zag je dat muziek en dans samenwerkten?

Wie werken er allemaal mee aan deze voorstelling?

Wat doen ze precies? (choreograaf maakt de dans, musici speelt de muziek, componist maakt de muziek, de projectleider leidt het project, de dansers dansen)

Spreek daarna de vragen klassikaal door en vraag door bij korte antwoorden, inventariseer de ideeën van meerdere leerlingen en wissel die gedachten met elkaar uit.

## Les 2 Waar gaat jouw hart sneller van kloppen?

<b>Inhoud</b>	De leerlingen kennis laten maken met de passie van betrokkenen bij de voorstelling
<b>Doel</b>	De leerlingen kunnen de passie van de maker en uitvoerenden vergelijken met hun eigen passie
<b>Vorbereiden</b>	Website les 2 Jouw hart, logboekje, oude tijdschriften, A3 papier, lijm, scharen.
<b>Iestijd</b>	10 min. (1 filmpje) – 40 min. (4 filmpjes)



Klik op de website op **2. Jouw hart** en bekijk samen met de klas de drie filmpjes waar een maker of hoofdrolspeler uit *HeartBeat* wordt geïnterviewd. Er wordt gevraagd naar waar hun hart sneller van ging kloppen toen ze nog op de basisschool zaten. In hoeverre heeft dit iets te maken met het werk dat ze nu doen?

Let op: het filmpje van de danser is Engelstalig.



1. Musicus/slagwerker Han Vogel
2. Danser Patrizio Bucci
3. Choreograaf Stefan Ernst

Laat de leerlingen na het zien van deze filmpjes opdracht 2 in het logboekje maken.

- *Wat vond je mooi aan deze filmpjes?*
- *Welk verhaal raakte jou en waarom?*
- *In welk verhaal herkende jij jezelf het meeste?*

Bespreek klassikaal waar de leerlingen zelf een passie voor hebben. Vraag naar sporten, instrumenten, games, dieren, scouting, etc. en inventariseer enkele beroepen waar deze passies ingezet kunnen worden.

Deel vervolgens oude tijdschriften uit en laat de leerlingen een eigen moodboard maken van dingen waar hun hart sneller van gaat kloppen. Mogelijk vinden ze ook afbeeldingen van beroepen die met hun passie te maken hebben.

Laat leerlingen hun moodboard in kleine groepen met elkaar bespreken en geef de moodboards een mooie plek in het lokaal.



Bespreek de volgende zin uit de voorstelling met de klas;  
*'Je voelt je leeg vanbinnen, maar je weet dat je meer kan'.*

Stel de volgende vragen aan de klas:

- Wat gebeurt er met je als je je heartbeat niet meer voelt en je passie verloren gaat?
- Hoe voel je je dan?
- Hoe zou je hier mee om kunnen gaan?
- Wil je die passie weer terugvinden en hoe ga je dat doen?
- Of ga je op zoek naar iets anders waar je hart weer sneller van gaat kloppen?



## Les 3 Voel de muziek

<b>Inhoud</b>	Een onderzoek naar muziek, gevoel en beweging
<b>Doel</b>	Leerlingen kunnen bewegingen initiëren vanuit diverse muziekinstrumenten en hier hun gevoel of verhaal aan koppelen
<b>Voorbereiden</b>	Logboekje, website les 3, oude tijdschriften, A3-papier, potloden of stiften
<b>Lestijd</b>	20 min.



Maak met de leerlingen de eerste twee vragen van opdracht 3 uit het logboekje.

1. *Wat is een belangrijke gebeurtenis geweest in jouw leven?*

Help de leerlingen met enkele voorbeelden zoals; het winnen van een belangrijke wedstrijd, het verliezen van een waardevol persoon of huisdier, het trouwen van familieleden, de ziekte van iemand uit je omgeving of het verliefd zijn op die leuke klasgenoot.

2. *Welke emoties beleefde je tijdens die gebeurtenis?*

Verzamel hier met de leerlingen samen diverse emoties en spreek deze emoties door zodat alle leerlingen goed weten wat die emoties inhouden.



Ga naar het digitale lesmateriaal en klik op **3. De muziek** en luister naar de 5 fragmenten. Laat de leerlingen tijdens het luisteren verschillende emoties in hun logboek opschrijven die ze bij de muziekfragmenten vinden passen. Bespreek na het luisteren de antwoorden en stel daarbij de volgende vraag: *Welk verhaal zou passen bij de muziek die je hoort?*

Laat ze dit ook in hun logboek noteren.

Vervolgens beantwoorden de leerlingen in hun logboek individueel de vraag: *Welke muziek past het beste bij de gebeurtenis en de emoties die je eerder hebt opgeschreven? Waarom?*

### Les 3a deel twee

<b>Voorbereiden</b>	Zet het digitale lesmateriaal op les 3a, leg grote vellen papier en zwarte stiften klaar.
<b>Lestijd</b>	20 min



Vertel het volgende aan de leerlingen:

Muziek kan een eigen sfeer oproepen. Kijk maar eens een film met het geluid uit, van die spannende, romantische of verdrietige scène blijft ineens heel weinig over. Muziek ondersteunt de emotie die je als kijker ervaart en waardoor je nog meer gaat meeleven met de hoofdpersonen. Muziek kan ook de aanleiding zijn om een dans te maken: een choreografie.

1. Maak groepjes van 4.
2. De groepjes bespreken onderling de emoties die ze hebben opgeschreven in de vorige opdracht.

3. Ieder groepje kiest vervolgens een muziekfragment dat hen het meeste aanspreekt en bedenken hier een gebeurtenis bij die past bij de muziek. Waar speelt deze gebeurtenis zich af? Welke personages zijn hierbij aanwezig? Wat is er gebeurd en welke emoties passen hier bij?
4. Laat ze vervolgens een storyboard maken van 3 afbeeldingen; het begin, het midden en het eind van hun gekozen gebeurtenis. Ze tekenen hierop hoe en waar ze als groep staan tijdens de 3 scènes.

💡 *Onder de fragmenten op de pagina van les 3a, staat een voorbeeld van een storyboard.* 💡

### Les 3b Dansen op muziek

<b>Inhoud</b>	Muziek en dans smelten samen: klank vertalen naar beweging.
<b>Vorbereiden</b>	Ruim lokaal met muziekinstallatie om de fragmenten van de website af te spelen. Open les 3b op de website (vanuit les 3a vind je rechtsboven een knop naar 3b).
<b>Lestijd</b>	30 min



In een orkest is ieder instrument anders, ze worden allemaal op een andere manier bespeeld en produceren een ander geluid.



Ga nu naar les 3b op de website. Laat de verschillende fragmenten horen: Percussie (1), fagot (2) en cello (3). Bespreek na elk instrument: welk instrument hoor je? Hoe bespeel je dat? Wat voor geluid hoor je?



#### In beweging

Nu gaan we de instrumenten omzetten in beweging. Hoe zou je deze instrumenten bespelen? Hoe ziet dat er uit? Bekijk voor een voorbeeld van de cello het filmpje in les 3b op de website.

In de klas kun je als voorbeeld het drumstel pakken.

1. Hoe bespeel je een drumstel? Met je handen? Of misschien zelfs je voeten? Heb je een stok nodig of niet? Hoe houd je die vast? Sla je hard of zacht op een drumstel? Beantwoord al deze vragen met een beweging die past bij het bespelen van een drumstel.
2. Laat de leerlingen dansen op het fragment van het drumstel. Laat ze de bewegingen die jullie in de vorige stap hebben bedacht allemaal gebruiken. Wissel af met snelle en langzame bewegingen. Maak gebruik van de ruimte in het lokaal.
3. Doe de oefening nog een keer, maar geef de leerlingen een extra uitdaging door de handen en voeten niet meer als drumstok te gebruiken. Ellebogen, knieën, neuzen, hoofden, billen en buiken mogen wél!
4. Herhaal bovenstaande stappen ook voor de andere twee instrumenten: cello en fagot.



*Tips voor **fagot**: fagot is een blaasinstrument. Door het blazen komt lucht in beweging waardoor er klank uit het instrument komt. Gebruik de lucht/wind als metafoor voor de bewegingen die de leerlingen maken. Laat ze meevoeren op de wind: waait de wind hard? Of is er juist een zacht briesje? Welke beweging past daar bij?*



*Tips voor **cello**: cello is een strijkinstrument. Je bespeelt het door te strijken met een strijkstok, met korte of lange halen en met veel of weinig druk. Dat kan je uitbeelden met je arm, maar ook met je been, je neus, je hoofd of je voet. Strijk je snel? Of juist langzaam? Met snelle of lange bewegingen? Hard, of zacht? Laat de leerlingen duidelijke verschillen zien tussen krachtige of juist zachte bewegingen.*



### Het hele orkest

Zet het vierde fragment aan en laat de leerlingen goed luisteren naar de muziek. De drie behandelde instrumenten komen in dit fragment naar voren. Als de leerlingen de instrumenten kunnen onderscheiden, laat je ze wederom een ruime plaats in het lokaal innemen. Zij mogen nu zelf kiezen met welk instrument ze meedansen. Benoem wel dat ze alle drie de instrumenten een keer gedaan moeten hebben. Welke instrumenten hoor je nog meer in het fragment?

### Les 3b, deel 2: Maak een dansfrase

<b>Voorbereiden</b>	Storyboards uit opdracht 3a, ruim lokaal, logboekje, muziekfragmenten uit les 3b.
<b>Lestijd</b>	20 min

Deel de storyboards uit opdracht 3a uit aan de groepjes. Vandaag gaan ze de drie fragmenten omzetten in beweging. Je kan ervoor kiezen om het voorbeeld filmpje van de site te laten zien ter ondersteuning.

1. Laat de groepjes per getekende afbeelding een houding aannemen die past bij de gebeurtenis. Het is alsof de film drie keer op pauze wordt gezet en hier een foto van wordt gemaakt. De 3driefoto's moeten het verhaal (begin, midden, eind) goed weergeven.
2. Als de leerlingen de 3 houdingen goed kunnen uitvoeren, laat je ze de drie fragmenten uit opdracht 3b nog eens horen. Laat de leerlingen een volgorde bepalen uit de drie instrumenten, bijvoorbeeld; cello – fagot – drumstel. Deze volgorde zou het beste moeten passen bij hun gekozen gebeurtenis en dus de juiste sfeer moeten weergeven per foto. Laat ze de bewegingen vastleggen per instrument zodat iedereen hetzelfde doet. Ieder instrument duurt 8 tellen.
3. De instrumenten en de foto's worden nu verbonden. Laat de leerlingen opkomen met instrument 1. Ze eindigen in hun eerste foto en deze houden ze 8 tellen aan. Dan verplaatsen ze met instrument 2 richting hun tweede foto, om vervolgens te eindigen met instrument 3 en de eindfoto. Let op; ieder instrument en elke foto duurt 8 tellen. In totaal duurt het stuk dus 6 x 8 tellen. Zorg dat ze dit goed oefenen en geconcentreerd, zonder te praten, kunnen uitvoeren.
4. Laat de groepjes hun choreografieën aan elkaar presenteren. De kijkers moeten raden wat de gebeurtenis van de film is.

## Les 4 Voorbereiding op het voorstellingsbezoek

<b>Inhoud</b>	Deze les geeft informatie over het voorstellingsbezoek
<b>Doel</b>	De leerlingen weten wat ze kunnen verwachten tijdens het bezoek aan de voorstelling.
<b>Voorbereiden</b>	Open het digitale lesmateriaal op les 4
<b>Lestijd</b>	10 min



**Bespreek het programma in de foyer en in de zaal**, vlak voordat de leerlingen naar *HeartBeat* gaan (zie *Het Minifestival vooraf*, pagina 5). Benadruk dat de leerlingen in de foyer goed bij jou als leerkracht moeten blijven. Het wordt er namelijk nogal druk!



**Bespreek de tekst** van de Spoken Word Artist die bij les 4 op de website staat



**Bekijk op de website** het filmpje *Doe mee met de Heartbeat*. In de voorstelling zit een interactief moment waarbij de hulp van de hele zaal nodig is! Oefen dit samen met elkaar.

## Les 5 Waar gaat nu jouw hart sneller van kloppen?

<b>Inhoud</b>	De leerlingen reflecteren op de voorstelling
<b>Doel</b>	De leerlingen kunnen verwoorden wat zij van de voorstelling vonden
<b>Vorbereiden</b>	Open het digitale lesmateriaal op les 5 en pak het logboekje
<b>Lestijd</b>	10 min.



**Bespreek de voorstelling aan de hand van onderstaande vragen:**

Wat heb je van het minifestival onthouden?

Wat gebeurde er in de voorstelling? Wat heb je gezien?

Wat merkte je op bij het horen van de muziek?

Wat kun je vertellen over de dans?

Paste dans en muziek bij elkaar?

Wat viel je op aan de dirigent?

Welke instrumenten heb je even solo horen spelen? (cello, slagwerk, hobo)

Van welke muziek ging jouw hart sneller kloppen?

Heeft de hoofdpersoon zijn *heartbeat* teruggevonden? Waaruit bleek dat?

Wat was voor de hoofdpersoon hierbij heel belangrijk?

**Laat de leerlingen opdracht 5 in het logboekje maken.**

## Les 6 Dit is de Heartbeat

<b>Inhoud</b>	De leerlingen gaan actief aan de slag met de <i>heartbeat</i>
<b>Doel</b>	De leerlingen verwerken fysiek wat ze in de voorstelling hebben gezien
<b>Vorbereiding</b>	Per groepje 1 vel A3-papier; pennen; logboekje, digitale lesmateriaal op les 6
<b>Lestijd</b>	30 min.



Laat de leerlingen meedoen met de filmpjes of via onderstaande tekst de opdracht zelf uitvoeren.



### Bodyrhythm

Je kan het *heartbeat* ritme op verschillende manieren maken, harder, langzamer maar ook met andere lichaamsdelen. Bekijk het filmpje *Bodyrhythm* op de website. Oefen met de klas het verschil in kracht en tempo. Vervolgens gaan de leerlingen met andere lichaamsdelen het ritme uitvoeren. Oefen eerst de 2 variaties van de website.

Verdeel de leerlingen in groepjes van 5, ieder groepje mag het ritme nu zelf aanpassen. Zorg dat ze deze goed kunnen uitvoeren.



### Dirigent

De muziek in de voorstelling wordt *live* gespeeld door een orkest. Hoe heet de leider van een orkest? Wat doet een dirigent? Hoe doet hij dat?

Een leerling van de klas is nu de dirigent en gaat met bewegingen aangeven hoe de rest van de klas, het orkest, het basisritme van de *bodyrhythm* speelt.

Spreek met elkaar gebaren af voor de volgende onderdelen:

- Wat is het startteken?
- Hoe geeft de dirigent aan dat je harder moet? En hoe gaan we zachter?
- Het tempo: wat is het teken voor sneller? Wat is het teken voor langzamer?
- Hoe gaat de dirigent het einde aangeven?

Kies om de beurt een andere dirigent uit de klas. Je kan ook variëren door de klas in drie groepen te verdelen: rechts, midden, links. Elke groep kan onafhankelijk van de andere groepen gedirigeerd worden. Is de rechtergroep misschien harder dan de linkergroep? Of wil je alle groepen zacht? De dirigent mag het bepalen!



### Heartbeat

Laat de leerlingen in de groepjes van vijf een woordweb maken rond het begrip 'Heartbeat'. Waar denken ze aan bij dit begrip? Suggesties: tikken, op en neer, kloppen, langzaam en snel, hard en zacht, herhaling, bonken, bloed, samentrekken, kalm, levendig, etc.

Laat ze vervolgens de woorden omcirkelen die met **bewegen** te maken hebben, zoals: samentrekken. Daarna onderstrepen ze de woorden die een **klank** weergeven, zoals: bonken.

Laat het *HeartBeat* filmpje zien.

Laat de leerlingen nu bij de omcirkelde woorden een beweging bedenken en bij de onderstreepte woorden een klank die ze met het lichaam maken. Ze mogen nu zelf een vaste volgorde bedenken in de bewegingen, klanken en het zelf bewerkte heartbeatritme. De totale duur is 2 x 8 tellen. Zorg dat ze deze geconcentreerd en zelfstandig kunnen uitvoeren.

### Spoken Word



**Doe het, pak het, win het, leef!**

**Ga door, geef niet op**

**Wij willen dat het klopt**

Oefen met de leerlingen de bovenstaande 3 zinnen. De groepjes maken vervolgens hun eigen versie van de tekst, zie hieronder. Draag het uit het hoofd aan elkaar voor.

**Doe het, pak het, win het, leef**

\_\_\_\_\_ (eigen zin bedenken)

\_\_\_\_\_ (eigen zin bedenken)



### Presentatie

Een orkest repeteert vaak onderdelen of fragmenten los van elkaar, maar in de voorstelling komt alles samen. De klas heeft nu ook verschillende onderdelen bedacht, hier gaan jullie nu een mooi geheel van maken: de HeartBeat presentatie! Maak er samen een mooi optreden van. Hieronder zie je een voorbeeld van hoe de losse onderdelen elkaar op kunnen volgen, maar ben vooral creatief!

1. Spoken Word origineel 1x (klassikaal)
2. Spoken Word bewerkt 1x (groepje voor groepje)
3. Spoken Word origineel 1x (klassikaal)
4. basisritme 2x (klassikaal)
5. lichaamsritme 2x (groepjes)
6. heartbeat dans 1x (groepje voor groepje)
7. basisritme 4x oplopend in volume ( klassikaal)

Let goed op: alleen het citaat en het basisritme zijn met de hele klas hetzelfde, de andere onderdelen zijn in de groepjes. Er zijn eerst wat repetities nodig, maar die hebben de professionals ook nodig voordat ze gaan optreden! Zet hem op!